

6. januar 2006

Att.: Karsten Due Jensen
Friluft- og Vildtforvaltningskontoret
Skov- og Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København K

Vedr. rapport om jagt med rovfugle.

Det Dyreetiske Råd har fra Skov- og Naturstyrelsen i e-mail dateret 10. februar 2005 modtaget Rapport om jagt med rovfugle i Danmark fra arbejdsgruppen nedsat af Vildtforvaltningsrådet (version 27. januar 2005, J.nr. SN 2001-302-0032).

Arbejdsgruppen er nedsat på baggrund af en henvendelse fra Dansk Falkejagt Klub, som ønsker en vurdering af et forslag om tilladelse til jagt med rovfugle i en treårig forsøgsperiode. Rapporten vurderer forslaget fra Dansk Falkejagt Klub ud fra forskellige faglige synsvinkler. Samtidig gør arbejdsgruppen opmærksom på, at der i forbindelse med en vurdering af jagt med rovfugle i Danmark kan opstå dyreetiske spørgsmål. Disse spørgsmål har arbejdsgruppen ikke taget stilling til og anbefaler i stedet, at rapporten forelægges Det Dyreetiske Råd. Der gives udtryk for at et ønske om, at Det Dyreetiske Råd i sin vurdering tager hensyn til overvejelser vedrørende hold af rovfugle i fangenskab, transport af rovfugle, og selve jagtens betydning for såvel byttedyret som den trænedede rovfugl.

Det Dyreetiske Råd ser det på denne baggrund som sin opgave specifikt at vurdere forslaget om at tillade jagt med rovfugle i en forsøgsperiode på de i rapporten anførte betingelser foreslået af Dansk Falkejagt Klub. Nogle af Rådets medlemmer har principielle betænkeligheder ved hold af rovfugle, og nogle er modstandere af ideen om jagt som en sport og er derfor også mod jagt med rovfugle. Rådet ser det dog ikke i nærværende sammenhæng som sin opgave at tage stilling til spørgsmålet, om det er acceptabelt at holde rovfugle i fangenskab, ej heller til spørgsmålet, om det ud fra en dyreetisk synsvinkel er acceptabelt at gå på jagt.

I stedet vælger Rådet at sammenholde jagt med rovfugle med jagt med brug af skydevåben og at sammenholde brug af rovfugle til jagt med en situation, hvor rovfugle holdes uden at blive brugt til jagt i Danmark. Spørgsmålet er, om der i denne sammenligning ud fra en dyreetisk betragtning opstår betænkeligheder, som rækker ud over de betænkeligheder, der i forvejen måtte være i forhold til jagt med skydevåben og hold af rovfugle. Det skal endnu engang understreges, at Rådet som helhed ikke kan tages til indtægt for en positiv holdning til jagt og en positiv holdning til hold af rovfugle i fangenskab.

Det Dyreetiske Råd har drøftet spørgsmålet om jagt med rovfugle på 3 møder i perioden marts-december 2005. Rådets medlemmer har endvidere deltaget i to ekskursioner – den ene i maj 2005 vedrørende hold, opdræt og træning af rovfugle hos formand for Dansk Falkejagt Klub, Frank Skaarup Hansen, og den anden i oktober 2005 vedrørende transport af og jagt med rovfugle på Femern.

Overordnet set er det Det Dyreetiske Råds indtryk, at de falkonerer Rådet har haft lejlighed til at møde, udviser stor omhu og kyndighed i forhold til de i jagten anvendte rovfugle. Rådets medlemmer er dog også opmærksomme på, at man formodentlig er blevet præsenteret for nogle af de bedste repræsentanter for danske falkonerer. Rådet har kendskab til, at der findes falkonerer i Danmark, der ikke lever op til eller har levet op til den samme standard. Rådet har dog fået oplyst, at i sådanne tilfælde er fuglene ”trukket tilbage” fra de pågældende falkonerer, hvilket Rådet tager som et positivt udtryk for et ønske om at holde en vis selvjustits blandt falkonererne.

Sammenholdt med jagt med skydevåben ser Det Dyreetiske Råd flere umiddelbare fordele ved jagt med rovfugle. For det første foregår jagten i højere grad på naturens præmisser, og med et større fokus på det enkelte byttedyr og et lavere antal byttedyr, end der typisk ses ved jagt med skydevåben, bl.a. fordi en rovfugl som regel ikke benyttes til jagt gentagne gange efter hinanden på samme dag. Dernæst har byttedyret en større chance for at undvige en rovfugl end et skud, og de dyr, der fanges, må formodes i højere grad at være de, der i forhold til populationen er svækkede fx som følge af sygdom eller alder. Hertil kommer, at ”anskydningsproblematikken” må formodes at være mindre ved jagt med rovfugle end ved jagt med skydevåben, idet en rovfugl kun kan angribe et enkelt dyr ad gangen, mens hagl kan såre flere end det dyr, der sigtes på. Endelig aflives de byttedyr, der fanges, som oftest relativt hurtigt af enten rovfuglen eller jægeren.

Ud fra dyrevelfærdsmæssige og andre dyreetiske betragtninger finder Det Dyreetiske Råd derfor, at jagt med rovfugle principielt kan anses for en jagtform, der ikke giver anledning til særlige dyreetiske problemer sammenholdt med jagt med skydevåben. Hertil kommer, at det ser ud til at være en velfærdsmæssig berigelse for fuglene også at blive brugt til jagt. En tilladelse til jagt med rovfugle i Danmark vil endvidere have den velfærdsmæssige fordel, at der i mindre grad vil være behov for at transportere fuglene over længere afstande til fx Tyskland for at få mulighed for at jage med dem.

I forbindelse med en eventuel tilladelse til jagt med rovfugle finder Det Dyreetiske Råd dog, at visse forhold giver anledning til bekymring, og at der bør træffes de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at hold af og jagt med rovfugle foregår så forsvarligt som muligt. Rådet tænker i den forbindelse især på nedenstående forhold.

- *Uddannelse af falkonerer*

Det Dyreetiske Råd finder det afgørende, at de personer, der udøver jagt med rovfugle, har det fornødne kendskab. Rådet er bekendt med, at der fra Dansk Falkejagt Klubs side lægges op til – i forbindelse med en eventuel lovliggørelse af jagt med rovfugle i Danmark – at stille krav om, at falkonerer har både almindeligt jagttegn og et særligt falkonerjagttegn, der kan erhverves efter nærmere foreslåede bestemmelser, herunder 2 års læretid og aflæggelse af prøve. Det Dyreetiske Råd kan tilslutte sig dette krav.

- *Hold af rovfugle*

Hold af rovfugle kan som for alle andre dyrearters vedkommende principielt gøres forsvarligt, hvis dyrene gives de rette betingelser. I dag er der ingen særlige lovmæssige krav vedrørende hold af rovfugle i relation til at sikre fuglenes velfærd. Udover dyreværnsloven foreligger der dog retningslinier fra Skov- og Naturstyrelsen (Fredningsstyrelsen) vedrørende minimumstørrelser på volierer. Det Dyreetiske Råd finder, at en eventuel tilladelse til jagt med rovfugle bør ledsages af krav til hold af fuglene. Rådet forventer, at optimale forhold også vil være i falkonerernes egen interesse, da disse vil understøtte fuglenes præstationsevne. Dansk Falkejagt Klub anfører således i vejledningen for falkonerer også retningslinier for størrelse og indretning af volierer og lufteplads.

- *Transport*

Undersøgelser af stress i forbindelse med transport har for andre dyrearter vist, at transport kan udgøre en belastning. Det er dog ikke klart i hvor høj grad belastningen kan reduceres ved tilvænning til transport. Det Dyreetiske Råd mener, at det under alle omstændigheder bør sikres, at transport af rovfugle foregår på en måde, der så vidt muligt reducerer generne for fuglene.

- *Træning*

Rovfuglene skal trænes både i relation til fx at sidde på blok, bære hætte og til selve jagten. Det Dyreetiske Råd anerkender, at det er nødvendigt at træne fuglene i disse færdigheder, så de belastes mindst muligt ved den senere brug. Dansk Falkejagt Klub giver anvisninger for træningen i vejledningen for falkonerer, og Rådet understreger, at det er vigtigt at sikre, at træningen foregår på hensigtsmæssig og forsvarlig vis.

- *Arter af rovfugle*

Brug af udenlandske fugle medfører en risiko for faunaforurening, hvis fuglene flyver bort. Det Dyreetiske Råd ser derfor en fordel i at anvende arter af rovfugle, der i forvejen forefindes i Danmark.

- *Supplement af bestanden*

Ægindsamling fra rovfuglere i Danmark er i dag forbudt uden særlig tilladelse, og privat hold af danske rovfugle er reguleret af bekendtgørelse om hold af fugle i fangenskab (Bek. nr. 216 af 21/03/1994). Endelig er import af rovfugle og rovfugleæg reguleret af Washingtonkonventionen, der i Danmark administreres af Skov- og Naturstyrelsen. Det Dyreetiske Råds medlemmer har overvejet, om en tilladelse til jagt med rovfugle kan øge efterspørgslen efter fuglene og dermed også risikoen for ukontrolleret ægindsamling eller illegal import. Holdet af rovfugle i fangenskab bør efter Rådets opfattelse være selvsupplerende og kun i særlige tilfælde og med tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen kunne suppleres gennem indsamling af æg eller ved import. Det Dyreetiske Råd mener, at eksisterende lovgivning på området er tilstrækkelig, men understreger at man gennem en passende kontrol med denne lovgivning bør tilsikre, at en evt. tilladelse til jagt med rovfugle ikke medfører øget pres på relevante rovfuglebestande i ind- og udland.

- *Bestemmelse af fuglenes oprindelse*

Skov- og Naturstyrelse tillader i dag hold af danske rovfuglearter, hvis det kan dokumenteres, at fuglene stammer fra mindst andengenerationsopdræt. Hold af fuglene kræver tilladelse fra Skov- og Naturstyrelsen og fuglenes identitet skal for at opnå denne tilladelse fastslås ved blodprøve og mærkning med microchip. Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe foreslår en opstamning af praksis med henblik på at undgå ukontrolleret eksport af fugle under 1 år. Det Dyreetiske Råd kan tilslutte sig tiltag til at sikre, at fuglenes identitet, oprindelse og tilhørsforhold er klare og foreslår, at udgiften hertil dækkes ved brugerbetaling og ikke blot som i dag mod gebyr.

- *Kontrol og tilsyn*

Ifølge rapporten fra Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe efterleves falkonerernes anmeldepligt erfaringsmæssigt ikke altid. Skov- og Naturstyrelsen har allerede sanktionsmuligheder. Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe foreslår opstramning af praksis ved administration af reglerne, hvilket Det Dyreetiske Råd tilslutter sig. Det anføres endvidere i rapporten, at Skov- og Naturstyrelsens tilsyn ikke har givet anledning til betænkeligheder, og at der derfor har været overvejet begrænsninger i tilsynet. Det Dyreetiske Råd foreslår dog, at tilsynet opretholdes i forbindelse med en eventuel tilladelse til jagt med rovfugle.

Som nævnt fremgår det af rapporten fra Vildtforvaltningsrådets arbejdsgruppe, at Dansk Falkejagt Klub i første omgang lægger op til en treårig forsøgsperiode, hvor der gives dispensation fra det nuværende forbud til et begrænset antal falkonerer og fugle. Det kan være vanskeligt at forudsige, hvilken udvikling en tilladelse til jagt med rovfugle vil medføre i relation til fx antallet af rovfugle i fangenskab og den seriøsitet der lægges i fuglehold og jagtudøvelse. Rådet finder dog, at det med de ovenfor skitserede tiltag for øje, vil være rimeligt at indlede en forsøgsperiode på 3 år. Rådet finder desuden, at oplægget fra Dansk Falkejagt Klub og indholdet i grundbogen til falkonerprøven afspejler en stor og nødvendig ansvarsbevidsthed, som kan udnyttes positivt i forhold til velfærden for rovfugle i eksisterende hold.

Med venlig hilsen,

Stine B. Christiansen
Cand.med.vet., MSc
Faglig sekretær